

Jämtland. Föräldrar: kommissionslantmätaren *Klas Joakim Meijerberg* och *Anna Carolina Berg*. — Vid faderns fränfalle 1821 erhöj M. ett hem hos sin frände, kyrkoherden Renström i Nordingrå församling i Angermanland. Vid sju års ålder skickades han till elementarskolan i Hernösand, genomgick sedermera gymnasium därstädes och blef student i Uppsala 1836. Efter vid universitetet idkade filosofiska studier och sedan han 1840—42 varit lärare vid en privatskola i Fagerreds socken i Halland, inrättade han 1842 tillsammans med tvenne andra skolmän Göteborgs realgymnasium.

Men M. afgick redan 1845 härifrån och grundade en egen läroanstalt i Göteborg, hvilken skola under de aderton år, som den stod under hans omedelbara ledning, förvärfvade ett stort och välförtjänt anseende. Under denna tid var M. äfven verksam vid organisationen af Göteborgs folkskoleväsen och inrättandet af slöjdföreningens skola därstädes. 1861 kallades M. till folkskoleinspektör i Göteborgs och Bohus län och erhöj 1863 i uppdrag att utöfva inspektionen öfver samtliga folkskolorna i hufvudstaden. Inspektörsbefattningen i Stockholm behöll han ända till 1888. — En man af kraftigt skarplynne, skydde M. aldrig att taga i, och redan i Bohuslän började han ordna folkundervisningen på ett sätt, som man först icke kunde tänka sig. På den tiden voro lokalerna ofta smutsiga lador, och det fanns 15-års barn, som inte kunde stafva. Det samma var förhållandet i Stockholm, där lokaler, materiel och allt var i högsta grad uselt. Och det faans på den tiden inalles 28 folkskollärare och lärarinnor i Stockholm. Så kom M som den store nyskaparen. »Herrn kostar oss mycket pengar!» hette det den tiden. Men »herrn» förstod, att det var väl använda pengar och visste också att drifva sin vilja igenom. Nog fick den stränge många fiender bland de mäktiga, men af barnen var han alltid afgudad. — 1867—69 ledamot för Stockhoms stad af riksdagens andra kammare och 1876 Sveriges kommissarie vid afdelningen för undervisningsväsendet å världsutställningen i Filadelfia. Vidare var han ledamot af 1875—77 års kommitté för utarbetande af betänkande angående minderåriges arbete i fabrik, handverk eller annan handtering, samt af 1882—84 års läroverkskommitté. Led. af Vetensk.- och vittsambh. i Göteborg. — M., som afled d. 8 dec. 1903, fortsatte till det sista sina studier och lär ha behärskat 25 olika språk. Han efterlämnade ett trettiotal band manuskript, hufvudsakligen rörande jämförande språkforskning, hvilka enligt hans förordnande skola af sakkunnig hand bearbetas. — Ogift.

Meijerfelt. Släkten härstammar från kastellanen i Riga *Johan Meijer*, som förde i vapnet en hvit skära i blått fält. Hans afkomling i femte led öfverstlöjtnanten *Anders Meijer* adlades 1674 och kallade sig *Meijerfelt*.

1. **Meijerfelt, Johan August,**

d. ä., krigare. Född i Livland 1664 och son af förenämnda *Anders Meijer* adlad *Meijerfelt* och *Anna Katarina Wolff*. — M. var tjugu år gammal, när han ingick som frivillig i holländsk tjänst och hade där stigit till major, då han efter fredsslutet 1698 återkom till Sverige. Här ställde han sig under Carl XII:s fanor och var öfverstlöjtnant, när armén i juli 1701 gjorde den ärofulla öfvergången af Düna. Hans vidare befordringar gingo hastigt och voro för hvarje grad belöningar för utförda bedrifter. 1702 utnämndes han till öfverste för Åbo läns kavalleri och deltog s. å. i slaget vid Klissov. 1703 upptog han en brandskatt af Lublin och befordrades till chef för ett värfvadt regemente. 1704 generalmajor, slog han sachsarna vid Posen och senare på året polske generalen Radomicki, hvarefter han tappert försvarade Posen mot sachsare och polacker. 1705 friherre, följde M. sedan Carl genom alla krigsäfventyr i Polen, Sachsen och Ukraine till Pultava, där han blef fången, men efter några veckor utväxlad mot en rysk general Butterlin. Af konungen hemskickad från Bender till Sverige, bevestade han 1710 slaget vid Helsingborg och blef s. å. generallöjtnant och öfverkommandant i Stettin, men återvände 1711 till Bender, där han af Carl utnämndes till vice guvernör i Pommern och general af infanteriet. Hans ytterligare befordringar och utmärkelser under Carls lefnad voro: 1713 k. råd och generalguvernör öfver Pommern och Wismar, 1714 grefve och året därefter kansler för Greifswalds universitet. Han måste dock 1713 öfverlämna Stettin åt de belägrande preussarna och holländarna, men deltog fortfarande i Pommerns försvar. Efter Stralsunds fall 1715 begaf M. sig till Sverige. 1718 förordnades han till kansliråd och återtog efter freden styrelsen af Pommern, hvarmed han fortfor till 1748. Död på Söfdeborg i Skåne d. 9 nov. 1749. — Han var en karolin af äkta skrot och korn och därför mestadels i stor ynnest hos Carl XII. Efter konungens död intog han en betydande plats i Holsteinska partiet, där åtskilliga drag af honom likväl vittna mer om slughet än egentlig statsmannakloket. — Gift 1: 1707 med *Anna Maria Törnflycht*. 2: 1717 med *Brita Barnekow*.

2. **Meijerfelt, Johan August,** krigare. Född i Stralsund d. 4 maj 1725, den föreg. son. — Han ingick redan 1737 i krigstjänst och utnämndes s. å. vid tolf års ålder till kammarherre. Sedan han 1744, alltså nitton år gammal, blifvit befordrad till kapten, trädde han 1745 i österrikisk tjänst, och bevestade drabbningarna mot Preussarna vid Sorr och Kesseldorf. Efter freden öfvergick han till Nederländerna och deltog i bataljerna vid Raucoux och Laufeld samt råkade vid det senare tillfället i fångenskap, hvarur han likväl snart befriades genom freden i Aachen. Efter sin hemkomst 1751 utnämnd till major vid Cronhjorts regemente, gick han vid sjuåriga krigets början i de mot Preussen allierade arméernas tjänst

och bevistade 1757 slaget vid Hastenbeck. När sedan äfven Sverige förenat sig med Preussens fiender, återvände han hem, deltog i några af de föga märkliga kampanjerna och avancerade under krigets lopp till öfverste i armén. Under den därpå följande långvariga freden befordrades han 1768 till öfverste för drottningens lifregemente och två år senare till chef för Västerbottens regemente. Blef 1773 generalmajor, 1778 generallöjtnant, 1779 öfverste för Nerikes och Värmlands regementen. Under kriget 1788—90 erhöll M. öfverbefälet öfver armén i Finland och levererade flere lyckliga drabbningar samt utnämndes 1789 till general af infanteriet och 1790 till fältmarskalk. 1792 upphöjdes han till en af rikets herrar och blef 1797 serafimeriddare. Död i Stockholm d. 21 april 1800. — Gift 1763 med grefvinnan *Lovisa Augusta Sparre*, en af de af Kellgren besjungna tre gracerna.

Meissner, August Hermann Ernst Bernhard,

musiker. Född d. 6 mars 1833 i Grabow i Mecklenburg-Schwerin, där fadern var musiker. — M. studerade i Rostock, Leipzig och Dresden, och var violoncellen hans instrument. Efter en tids anställning i Königsberg kallades han af Czapek till Göteborg för att som violoncellist biträda vid dennes kapell. Efter fem års vistelse därstädes kom M. efter ett kort uppehåll i London till Helsingfors, där han i tre år tjänstgjorde som violoncellist och i fem år var kapellmästare vid Svenska teatern. I Helsingfors började han äfven gifva populära symfonikonsorter. 1868 for M. till Stockholm för att bli förste violoncellist vid Josephsons Italienska opera i gamla »Ladan», hvilket företag emellertid hade blott kort varaktighet. Och den 1 okt. 1869 stod M. för första gången med taktpinnen i hand i Berns salong, där han sedermera ända till sin död ledde aftonkonserterna på ett utmärkt sätt, städe sökande att hålla konstens fana högt. 1872—78 gaf han äfven därstädes hvarannan söndag populära symfonimatinéer med förträffliga program. M. var en musiker med aktning för sin konst, och han sörjde öfver, när under hans senare år diverse larmande orkestrar tidtals konserterade i Berns salonger, där till och med varietén höll sitt intåg. Utom några ungdomskompositioner satte M. ihop åtskilliga potpourrier, hvori favoritmelodierna för dagen ingingo, och dessa underhållande stycken bidrogo icke minst till hans stora popularitet. Död i Stockholm d. 13 sept. 1903. — Gift 1860 med *Abela Backman*. — Sonen *Carl Hjalmar M.*, f. 1865, studerade vid konservatoriet i Stockholm samt i Paris och blef 1889 musikdirektör vid Kalmar regemente. Kapellmästare vid olika teatrar, innehade M. denna befattning vid Vasateatern i Stockholm 1898—1904. Han har komponerat pianostycken, militärmusik, m. m. Gift 1899 med *Emma Olivia Ekström*, f. 1866, som varit engagerad vid olika teatrar och operettsällskap och under de senare åren varit primadonna vid Vasateatern i Stockholm, där hon genom

sitt behagliga och skälska uppträdande i operetten vunnit den ena framgången efter den andra.

Melanderhjelm, Daniel, matematiker, astronom.

Född i Stockholm d. 29 okt. 1726. Föräldrar: rektorn, sedermera kyrkoherden i Gäfle, *Simon Melander* och *Justina Margareta Djurberg*. I Uppsala, där M. blef student 1740, blefvo hans anlag för matematiken snart bemärkta af Klingenstierna, hvil-

ken, så fort M. vunnit lagerkransen 1752, kallade honom till docent i matematik, hvarefter han 1757 blef adjunkt i fysik. 1755 fick M. i uppdrag af direktionen för Trollhätte slussbyggnad att utföra en matematisk afteckning och beskrifning af kanalverkets anläggningar och byggnader. Men M. erhöll icke något arvode för sina två års arbeten, och när han längre fram återbegärde manuskriptet, som innehöll lösningen af åtskilliga hydrauliska problem, var det försvunnet. När Klingenstierna 1757 tog afsked, anmälde sig M. bland de sökande till hans lärostol, men förbigicks vid utnämningen af den äldre Duræus. Det dröjde emellertid ej längre än till 1761, förrän M. fick mottaga den astronomiska professuren efter Strömer. Hans utmärkelser gingo sedan hand i hand med hans jämt stigande rykte. 1778 upphöjdes han i adlig värdighet, fick 1801 titel af kansliråd och inkallades till ledamot af Vetensk.-Akad., Vitt., Hist. och Ant.-akad., Krigsvetensk.-akad., Vetensk. societeten i Uppsala, samt de förnämsta akademier och lärda samfund i Europa. Då Gustaf III beslutit anlägga en särskild krigsakademi för meddelande af undervisning i alla till krigskonsten hörande vetenskapliga element, kallades M. 1788 till Stockholm för att afgifva sitt betänkande rörande den nya läroanstaltens organisation och utarbete densamma lärokurser. När detta viktiga uppdrag sedermera var fullgjordt och den äldre M. stod i begrepp att återvända till sin post i Uppsala, erhöll han 1797 Vetenskapsakademiens kallelse att blifva hennes sekreterare och innehade sedan denna befattning ända till sin död i Stockholm d. 8 jan. 1810. Bland de många lysande namn, vår lärdomshistoria kan uppvisa från frihetstiden, är M. ett bland de utmärktaste. Med djupa och omfattande studier i alla matematikens grenar, ägde han alla för en lärare nödvändiga egenskaper och var såsom författare mycket verksam för sin vetenskap. Af hans många arbeten må särskildt nämnas: *De Theoria Lunæ Commentarii*, som utkom i Parma 1769, *Meditationes nonnullæ de machina hujus mundi* 1774 samt *Astronomie* 1795, hvilken länge användes till lärobok vid Uppsala universitet m. m. M:s rent vetenskapliga astronomiska arbeten äro företrädesvis ägnade åt den celesta mekaniken, särskildt den allmänna teorien för solsystemet och månens teori. Han har vidare behandlat Venuspassagen, planeternas atmosfär och sättet att bestämma tidsekvationen. Äfven på den rena matematikens område publicerade M. flere arbeten. — Gift 1758 med sin kusin *Margareta Katarina Frondin*.